

Kražantės saloje šviečia simbolinis ratas

Eriko ANDRUŠKOS nuotr.

Praėjusią savaitę Kelmėje į Kražantės upę esančią salą atplukdytas ir čia sumontuotas Kelmės miesto simbolis – ratas. Jis švies penktadienio, šeštadienio ir sekmadienio vakarais po dvi – tris valandas.

Regina MUSNECKIENĖ
reginamus@skrastas.lt

Vietoj degančio – aliumininis ratas

Kadangi Kelmės miesto herbe vaizduojamas vežimo ratas, daugelį metų per Kelmės miesto liaudies meno šventes Kražantės saloje kaip baigiamasis akordas vykdavo ugnies misterija „Pašovinkim mirksnį būties“.

Vidurnaktį skambant muzikai valtys su deglus laikiniais žmonėmis nuaplaukdavo į salą ir uždegdavo ten iš anksto pastatytą milžinišką ratą. Kol jis ir aplink pastatyti mažesnieji ratai sukdami degdavo, kelmiškiai ir miesto svečiai gėrėdavosi įstabių reginiu.

Ratas simbolizavo ne tik Kelmės miestą, bet ir žmogaus gyvenime kasmet apsisuktą laiką ratą.

Šiomet ugnies misterijos atsiskyta. Tačiau nuspresta saloje įkurdinti miesto simbolį, kuriuo būtų galima grožėtis kasdien.

„Ilgokai svarstėme, ką čia sukūrus svaraus ir gražaus, kas ne-

Kelmės simbolis – dešimties stipinų vežimo ratas – papuošė Kražantės salą. Visu grožiu ratas suspindi apšviestas.

kenktų gamtai ir gražiai atrodytu, – apie idėją saloje pastatyti ratą pasakoja Kelmės seniūnas Romas Atkočaitis. – Kai išsigrūnino idėja, paskelbėme viešuosius pirkimus. Pirkimus laimėjusi firma iš Vilniaus pagamino, atvežė, nuaplukdė į salą ir sumontavo didžiulį penkių metrų skersmens aliumininį ratą.“

Pasak seniūno, aliumininis ratas nerūdys, jo nereikės dažyti. Lengva konstrukcija nekonfrontuos su gamta. Be to, jis turi daug galimybių, kurių didžioji dalis atsiskleis per liaudies meno šventes.

Šiuo metu rato grožis labiausiai atsiskleidžia vakare, kai jis

sušvinta visomis Kelmės herbo spalvomis. Tačiau taupant elektros energiją ratas bus apšviestas tik penktadienio, šeštadienio ir sekmadienio vakarais po dvi – tris valandas.

Salos papuošimas miesto simboliu seniūnijai kainavo apie 12 tūkstančių eurų.

Ratas – herbo dalis

Ratas – Kelmės miesto herbo dalis. Kelmės herbo mėlyname lauke vaizduojamas sidabrinis dešimties stipinų ratas, o žalioje papėdėje – trys sidabriniai ažuolo lapai.

Vežimo ratas simbolizuoja senovės lietuvių kelionės būdą,

ažuolo lapai – žemaitišką tvirtybę ir turtingą, gražią gamtą. Kelmė buvo žinoma kaip miestas, kuriame susikerta pirklių keliai. Pro Kelmę važiuodavo diržabliai, vežantys paštą, prekes arba žmones. Dažniausiai sustodavo poilsio Kelmės mieste.

Maždaug dešimtajame amžiuje suintensyvėjusius prekybinius ryšius su Vakarų Europos, Skandinavijos šalimis, Bizantija, arabų kraštais liudija radiniai kapinyuose.

Kelmės herbo etalono autorius – Juozas Galkus. Herbą 1998 metais dekretu parvirtino Lietuvos Respublikos Prezidentas.

Kapelų ir folkloro kolektyvų šventė

Praėjusį šeštadienį Žagarės kultūros centras prisipildė šurmilio, dainų ir muzikos. Pirmojoje su rengtoje respublikinėje folkloro ansamblių ir kapelų vakaronėje „Padainuosim mes sustoję“ pasirodė devyni kolektyvai, iš jų vienas – jungtinis.

Pirmasis į sceną žengė Žagarės kultūros centro folkloro kolektyvas „kūdikis“, anot vadovės ir renginio sumanytojos bei vedėjos Gražinos Andrašiūnienės, užgimęs prieš pusmetį. Savame krašte tai buvo pirmasis rimtas pasirodymas, neskaitant „krikšto“ vasarą vykusioje Joninių vakaronėje. Kolektyvo programą, kaip ir visą renginį, sodriai papildė G. Andrašiūnienės porinimai, mūsų krašto senelių pasakojimai, Mato Slančiausko surinkti perliukai. Tad pasakorė mokė, kaip išsiperinti turtus nešančių aivarą – tam būtina turėti juoda gaidį; porino piršlybų papročius, gąsdino ir juokino, kaip iš tuščio atsigeriti, kaip

be pinigų nupirkti, kaip jauniką pasirinkti arba kaip atsargiai per mišką važiuoti, kad velnio su kanopom namo neparvežtum.

Žagariečius keitė kaimynai iš Pakruojo rajono – Klovainių etnografinis ansamblis (vadovė Rita Kirkilienė), po jų – Jonišio kultūros centro Rudiškių skyriaus folkloro kolektyvas (vadovės Ingrida Buožiuvienė ir Elena Karnišauskienė), Skaistgirio kultūros namų folkloro ansamblis (vadovė Birutė Dauginytė), Pakruojo kultūros centro moterų folkloro ansamblis „Verdenė“ (vadovė Ramunė Petraitienė), Jonišio KC folkloro kolektyvas „Kupars“ ir Maldenių folkloro kolektyvas „Platonė“ (vadovė Rita Kipšaitė-Balčiūnienė), folkloro kolektyvas „Ramočia“ iš Kelmės (vadovas Valdas Rutkūnas). Pabaigoje visus linksmino Želgaičių kaimo kapelą (vadovė Regina Gužauskienė) ir Žeimelio (Pakruojo rajonas) darželio-daugiafunkcio centro „Ažuoliukas“ liaudiškos muzikos kapela (vadovė Danutė Maižiuvienė).

Išleido dainų knygelę

Ilgametė buvusi Jonišio vaikų lopšelio-darželio „Saulutė“ muzikos pedagogė Gražina Jakutytė-Pamparienė, išleidusi ne vieną vaikams skirtą dainų knygelę, vėl džiaugiasi nauju leidiniu „Dainomis pakilo žygaitiškių posmai“, tik jis skirtas nebe vien mažiesiems dainorėliams, bet ir suaugusiems.

Knygoje sudėta iš Žygaičių (Tauragės rajonas) kilusių, juose gyvenusių arba tebegyvenančių žmonių kūryba – 23 dainos. Žodžiai parašyti skirtingų autorių, o G. Jakutytė-Pamparienė visiems sukūrė muziką. Keletai dainų ji pritaikė ir savo eilėraščių. Tai jau antras toks leidinys, muzikos pedagogės parengtas su eiles kuriančiais kraštiečiais žygaitiškiais. Vaikams skirtų dainų knygelę ji išleido dešimt.

Nors G. Jakutytė-Pamparienė kelis dešimtmečius gyvena Joniškyje, tačiau kilusi iš Žygaičių, ten baigė septynias klases, o vėliau šeima persikėlė į Gargždus. Bet būtent žygaitiškių pedagogų Mor-

Loretos RIPSKYTĖS nuotr.

Tai jau antras Gražinos Jakutytės-Pamparienės leidinys, muzikos pedagogės parengtas su eiles kuriančiais kraštiečiais iš Žygaičių.

tos ir Zigmo Pocių paraginta ji kadaise pradėjo eiliuoti ir dainuoti. Patarus pedagogui Z. Pociui, tėveliai dukrą Gražiną anuomet išleido mokyti akordeono specialybės į Tauragės vaikų muzikos mokyklą. Čia jos mokytojai buvo Nijolė ir Edmuntas Jautakai, paskatinę ją ateityje rinktis muzikos pedagogės specialybę.

Dirbdama Jonišio vaikų lopšelyje-darželyje „Saulutė“, Gražina Jakutytė-Pamparienė daug mažųjų joniškėčių paruošė regioniniams ir respublikiniams konkursams, mokė kankliuoti, dainuoti, sekti pasakas. Nemažai jos auklėtinių tapo respublikinių konkursų, tokių kaip „Tramtatulis“, laureatais. Jos dainų knygelės vaikams tapo puikia medžiaga šalies vaikų darželių pedagogams bei studentams, besimokantiems ikimokyklinio bei priešmokyklinio ugdymo specialybių.

Parengė Loretta RIPSKYTĖ

Seniai Žagarės kultūros centras beregėjo tiek folkloro kolektyvų ir kapelų.

UM
UTENOS MĖSA

BRANGIAI PERKA GALVIJUS
8 620 33544
Moka iš karto!

RADVILIŠKIS

PERKA
KARVES, BULIUS, TELYČIAS

8 698 19 237,
8 800 08 801

ATSISKAITOME IŠ KARTO!
Pagal skerdenų ir gyvų svorį. Brangiai mėsinius.

KELMĖ

AKCIJA iki -50%
BALKONŲ (tinka renovacijai)
TERASŲ STIKLINIMAS
PLASTIKINIAI LANGAI
GARAŽO VARTAI
Tel. 8 659 05 977

Žurnalistė Rita Valantytė pristatė knygą apie neformalus

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje iš Naujosios Akmenės kilusi žurnalistė Rita Valantytė pristatė knygą „Laužytojai“. Pavadinimas „Laužytojai“ autoriui kilo klausantis „Pink Floyd“ albumo „The Wall“.

Pasak Ritos Valantytės „Laužytojai“ – kūrėjai nefe-malai, kurie nebuvo atviri, sąmoningi disidentai, veikė labiau nesąmoningai, paveikti Vakarų kultūros ir jos principų. Tada, būdami dvidešimtmečiai ar trisdešimtmečiai, jie skleidė žinią apie kūrybos, vidinę individo laisvę, o tokie pasaulietiškaip maštantys žmonės buvo pavojingi sovietams.

Neformalus vėlyvojo sovietmečio (1980–1991) lyderiai – nenuoramos ir neprisitaikėliai – kūrė ir elgėsi kitaip, maištingai, pasikliaudami intuicija, o ne tuomete sovietine ideologija. Vis dėlto daugelis jų savo senelių ir tėvų istorijas (dauguma senelių buvo ištremti, o tėvai įbauginti) sužinojo tik Sąjūdžio laikais ar net vėliau.

Knyga sudėliota iš nedidelių istorijų-etiudų, kurie atskleidžia ne tik tuometį žymių žmonių gyvenimą, bet ir to meto subkultūras (pankų, hipių, montanų ir kt.), viešų institucijų (mokyklos, armijos ar psichiatrijos ligoninės) nerašytas taisykles bei daugelį subtilių ar sovietų laikais ir pirmaisiais nepriklausomybės metais įsišaknijusių visuomenės normų (tokių kaip blatas ir pan.).

Parengta pagal organizatorių inf.